

Josip KIRINČIĆ, **Sveti Vid Dobrinjski**, fotografije: Igor Crnković – Želimir Maričić, Sveti Vid Dobrinjski: Općina Dobrinj, izvršni nakladnik Glosa d.o.o., Rijeka, 2015., 64 str.

U izdanju Općine Dobrinj i u izvršnoj nakladi riječke izdavačke kuće *Glosa* objavljena je knjiga Josipa Kirinčića, u njegovu kraju zvanog Osipić Barović (Gostinjac, 1924., ali zavičajno vezanog za Sveti Vid Dobrinjski), umirovljenog sveučilišnog profesora Pomorskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Knjiga jednostavno nosi naslov *Sveti Vid Dobrinjski*. Knjigu je uredio Josip Žgaljić, tehničko uređenje i prijelom uradila je Jasminka Maržić-Kazazi, a fotografije potpisuju Igor Crnković i Želimir Maričić.

Na 64 stranice teksta u trima većim poglavljima (1. »Otok Krk u 12. stoljeću«, 2. »Selo Sveti Vid Dobrinjski«, 3. »Devet stoljeća postojanosti«) prikazana je povijest Svetog Vida, jednog od dvadesetak sela Dobrinjštine, koji prema popisu stanovništva iz 2011. godine ima svega 61 stanovnika, a danas nažalost još i manje. Monografija je obogaćena velikim brojem starih i suvremenih fotografija te vrijednim Planom naselja Sv. Vid Dobrinjski iz 2015. godine s naznačenim domaćim nazivima (nadimcima nekadašnjih i dijelom sadašnjih stanovnika) svih pojedinih kuća, stambenih zgrada sa željom autora »da se očuvaju ta imena za buduće naraštaje jer i ti nazivi čine identitet ovoga podneblja«.

Knjiga otpočinje »Prigodnim slovom« Nevena Komadine, načelnika Općine Dobrinj, koji je već u naslovu knjigu odredio kao »Prinos bogatoj dobrinjskoj kulturno-povijesnoj baštini«.

U prvom poglavlju naslovljenom »Otok Krk u 12. stoljeću« ukratko su obrađeni tragovi antičke i ranokršćanske arhitekture, potom dobrinjska župa, a zaseban dio posvećen je ulozi Bizanta na otoku Krku i kasnije Hrvatskoga Kraljevstva te Venecije. Drugo, ujedno i najopširnije poglavlje »Selo Sveti Vid Dobrinjski« započinje opisom crkve sv. Vida – stvarnog začetka toga mjesta – kao jedinstvenog primjera ranoromaničke arhitekture na Krku. Potom se detaljno razlaže temeljni dokument toga kraja i uopće nosećeg dijela ove knjige: *Darovnica slavnoga Dragoslava*. Pritom se raspravlja o spornoj dataciji darovnice iz 1100. godine, spominje se dosadašnjih šest čitanja darovnice, problematizira ime *Slavnog Dragoslava*. To je naša najstarija glagoljička isprava koja stoji na čelu hrvatskog diplomatarija: *Listina hrvatskih – Acta Croatica*. Do nas danas nije došla u svom izvornom obliku, već je tijekom stoljeća prepisivana i prevođena te je doživjela određene preinake pa tako moguće i u svojoj datacijskoj formuli i u imenskoj formuli svoga autora. – jest *Darovnica slavnoga Dragoslava* od 1. siječnja 1100.: *Va ime Hr(sto)vo amen. Let od Hr(sto)va rojstva .č.r. (= 1100) na prvi dan jenara, pred Dobrinjem poli crikve s(vetoga) Vida*, a pisao ju je – *Ja Kirin sin Radonjin pisac od komuna Dobrinja na to i ovo pisah pravo i verno, moljen od Dragoslava, i biskupa*. Ta isprava sačuvana u prijevodu i prijepisu – *Ja pop Petar Bogović od Dubačnice prekopijah z jedne knjigi od h(a)tri bumbažine pravo, i verno kako se zgora uderži i vernim načinom se podpisah. Ja Petar Petriš s oblastju bne-tašku nodar puplik prekopijah z latinskoga na hrvaški jazik, z jedne škartaface latinske pravo i verno, i za bolje verovanje se podpisah na .v. (= 3.) jenara .č.ω.i.g. (= 1724) – iz 1724. – diplomatički nije autentična. Međutim njezina povijesna vjerodostojnost u cjelini nije osporena, iako je crkva sv. Vida u Sv. Vidu Dobrinjskom o kojoj se u darovnici govori – (...) ku sazida od svojih vlastitih dobar, i va svojih zemljah slavni Dragoslav, i pušćeni za*

juš patrnatuš njemu i svojim ostalim va viki po rečenom g(ospodi)nu g(ospodi)nu biskupu od Kerka. I tako od sada rečeni slavni Dragoslav je dal pod rečenu crkvu vse svoje zemlje toliko oratne koliko pisišća (...) – stilski datirana drugom polovicom 12. stoljeća.

Ispravu je, nakon čitanja i publiciranja Ivana Črnčića, Ivana Kukuljevića Sakcinskoga, Đure Šurmina, Vjekoslava Štefanića i Svetka Ušalja, paleografski i filološki obradio te kritički objavio jedan od vodećih hrvatskih slavista Milan Mihaljević iz Staroslavenskog instituta u Zagrebu (2000.). Upravo je ta verzija i objavljena u knjizi.

U nastavku knjige donosi se prikaz događaja kroz nadolazeća stoljeća: od uzroka urušavanja do obnove crkve i zvonika 1940. godine, pri čemu je naglašena velika pomoć stanovnika Sv. Vida – Vidara. Dva manja dijela posvećena su autorovu sjećanju na 1939. godinu, ali i zanimljivu te veselu mladenačkom životu u tome selu.

U završnom, trećem poglavlju »Devet stoljeća postojanosti« prikazan je oltarni triptih koji je izradio zaslužni fra Vinko Fugošić, potom reminiscencije na 900. obljetnicu crkve i mjesta Sveti Vid Dobrinjski svečano proslavljenu 2000. godine. Te je godine crkvu posjetio i predsjednik Republike Hrvatske. Kao određeni ekskurs u tom su poglavlju dva manja odjeljka u kojima se govori o kućama s lijepim okućnicama, odnosno botaničkom obilasku oko crkve sv. Vida.

Na kraju monografije nalazi se popis literature i kraća bilješka o autoru. Treba napomenuti da je autor, unatoč drugoj strukovnoj orijentaciji – tehničkim znanostima (jedno je vrijeme kao strojarski časnik plovio na brodovima riječke Jugolinije, radio u poduzeću Luka Rijeka, predavao na Višoj pomorskoj školi, potom Fakultetu za pomorstvo i saobraćaj, sada Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci), dao lijep broj prinosa povijesti svoga rodnoga kraja – Dobrinjštini, a time i otoku Krku u cjelini. Tako je napisao uvod postumno objavljenoj zbirci zaslužnog i najpoznatijeg Vidara – Ive Jelenovića (1898. – 1981.), *Dobrinj u narodnim poslovicama* (1998.), a u spomenici *160 godina škole u Dobrinju* (2001.) pojavljuje se kao suradnik. U koautorstvu s vlč. Franjom Velčićem objavljuje knjigu *Darovnica slavnoga Dragoslava. 900 godina crkve sv. Vida i spomena grada Dobrinja* (2000.). Također je pisao zavičajno-povijesne članke i objavljivao u *Krčkom kalendaru*, *Kvarnerskom vezu*, *Sušračkoj reviji* i *Otočnom Novom listu*. Stoga je, između ostalog, bilo logično da je godine 2014. dobio nagradu za životno djelo Općine Dobrinj.

Knjiga, tj. monografija profesora Josipa Kirinčića koja je pred nama u jednom se dahu može pročitati, ali se zato dugo može gledati jer je opremljena brojnim slikovnim prilozi-
ma koji nas vraćaju u prošlost znamenitog sela, Svetog Vida Dobrinjskog.

Tomislav Galović